

2026-10-02

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om utveckling av moln och AI, KOM (2026) 502

evroc tackar för möjligheten att yttra sig.

evroc, The European Cloud, arbetar för att stärka Europas digitala förmåga, oberoende och säkerhet. evroc lanserades 2022 och levererar Europas verkligt suveräna molnplattform för AI-eran. Plattformen förenar modern molnprestanda med operativ motståndskraft, datalagring i Europa och fullständig kontroll över plattform och mjukvara. Den möjliggör skalbar drift av AI-arbetslaster och är byggd för verksamhetskritiska miljöer och organisationer med de högsta kraven på säkerhet och regelefterlevnad, däribland offentliga myndigheter, försvarsorganisationer och leverantörer av samhällsviktiga tjänster.

Sammanfattning

evroc stöder förslaget och ambitionen att stärka Europas moln- och AI-förmåga och minska kritiska beroenden.

evroc välkomnar särskilt att förslaget inför ett unionsomfattande suveränitetsramverk och att detta kopplas till offentlig upphandling. Detta har potential att förändra marknaden i riktning mot ökad europeisk självförmåga och är positivt för Sverige och EU.

För att suveränitetsramverket ska få avsedd verkan behöver de högsta suveränitetsnivåerna säkerställa europeisk rättslig och operativ kontroll, dvs. inte bara över var data lagras, utan över hela den tekniska stacken som tjänsten bygger på. evroc anser att Sverige och Europas länder ska ha rådighet över data och system och kunna agera självständigt. För att det ska vara möjligt behöver de högre tillitsnivåerna garantera den kontrollen.

Hanteringen av säkerhetskänslig teknisk dokumentation och företagshemligheter i erkännandeförfarandet behöver omgärdas av tydliga och enhetliga sekretesskrav. Spridningen av sådan information bör begränsas till vad som är strikt nödvändigt.

evroc anser att det är olämpligt att göra undantag från upphandling på grundval av tidigare avsaknad av anbudsgivare eller disproportionerliga kostnader. Dessa får inte heller vara skäl nog att kompromissa med nationell säkerhet och allmän ordning. evroc är övertygade om att marknaden anpassar sig till de krav som ställs.

Unionens molnsuveränitetsramverk

evroc stöder inrättandet av ett unionsomfattande suveränitetsramverk med tillitsnivåer och gemensamma kriterier. Ett enhetligt ramverk leder till förutsägbarhet och gemensam tolkning som kopplar användningsfall till säkerhetsnivåer innebär att upphandlande myndigheter slipper bedöma suveränitet från grunden i varje enskilt upphandlingsförfarande.

För europeiska leverantörer innebär tydliga och likvärdiga krav i hela unionen att de kan bygga erbjudanden som uppfyller dessa och investera i europeisk kapacitet i vetskap om att det finns en marknad. Detta gäller särskilt för små och medelstora europeiska företag som inte har resurser att navigera 27 olika nationella bedömningssystem. En enhetlig standard sänker trösklarna för marknadsinträde och påskyndar europeisk

kapacitetsuppbyggnad, där idag förhärskande alternativ varken adresserar tillgänglighet eller kontroll från extraterritoriell lagstiftning.

Höga nivåer av molnsuveränitet bör också ses som prioriteringskriterium vid utformning av 'data acceleration zones'.

Kopplingen till offentlig upphandling

Kopplingen mellan tillitsnivåer och offentlig upphandling är det som ger ramverket genomslagskraft. Kvalitativa krav i upphandling gör det möjligt att styra mot suveräna lösningar på ett strukturerat sätt, där nivån är resultatet av en riskanalys. Krav från offentlig sektor tenderar att sprida sig till privat sektor i reglerade branscher. Offentlig sektor fungerar därmed som ankarkund, när den ställer suveränitetskrav skapas en kedjereaktion som utvecklar den europeiska förmågan över tid.

Förutsägbar efterfrågan ger i sin tur europeiska leverantörer incitament att investera i kapacitet – datacenter, mjukvara, kompetens – vilket skapar arbetstillfällen och håller värdet av den digitala ekonomin inom Europeiska unionen. Ett enhetligt ramverk gör det dessutom svårare för leverantörer att marknadsföra lösningar som suveräna utan att faktiskt uppfylla tekniska eller rättsliga garantier.

Bilaga II och III – kriterier och revisionsbevisning

De högsta säkerhetsnivåerna bör säkerställa att man inte utsätter sig för risker som obehörig åtkomst till känslig information, teknologiläckage, datasabotage och att tjänsten störs eller stängs av genom exempelvis sanktioner eller exportrestriktioner. Dessa risker uppstår inte bara i lagringsskedet utan i hela den tekniska stacken: i mjukvara som bearbetar data, i licenser som kan dras in och i uppdatering av mjukvara som inte längre sker. För de mest känsliga funktionerna krävs kontroll över hela kedjan, och de högsta nivåerna bör reserveras för leverantörer som är fullständigt europeiskt ägda och kontrollerade, avseende alla de egenskaper som nämns ovan.

Europeiska leverantörer som idag bygger molnplattformar för de högre tillitsnivåerna visar att det är möjligt att kombinera europeisk ägandestruktur, operativ kontroll och stack-suveränitet med den skalbarhet och säkerhet som offentlig sektor kräver.

Skydd av företagshemligheter i erkännandeförfarandet

Vid erkännande kan en leverantör behöva dela teknisk bevisning med myndigheter i flera medlemsstater. Dessa myndigheter kan ha olika säkerhetsnivåer och sekretessregler, vilket innebär att informationen sprids bredare än vad som motiveras av den enskilda prövningen. Det skapar en riskexponering som ramverket är avsett att förhindra. Hanteringen av säkerhetskänslig teknisk dokumentation och företagshemligheter bör därför omgärdas av tydliga och enhetliga sekretesskrav och spridningen bör begränsas till vad som är strikt nödvändigt.

Upphandling av molntjänster (artiklarna 29–33)

Undantagen i artikel 30.4 från kravet att upphandla på tillitsnivå 1-4, särskilt undantaget för disproportionerliga kostnader och för tidigare misslyckade upphandlingar, bör utmönstras eller stramas åt väsentligt. Att en upphandling det senaste året inte gav resultat är inte ett skäl att sänka suveränitetskraven. Marknaden förändras snabbt, och med rätt incitament kommer europeiska leverantörer att investera och växa. Om ingen lämplig anbudsgivare hittas kan upphandlaren i tid begränsa upphandlingens giltighet för att möjliggöra nya upphandlingar när förutsättningarna ändras. Kostnad får inte heller vara skäl nog att kompromissa med nationell säkerhet och allmän ordning. Ett kostnadsundantag riskerar att bli regel snarare än undantag. Marknaden anpassar sig till de krav som ställs, men bara om kraven tillämpas konsekvent.

Stockholm den 2 oktober 2026

evroc Sweden AB